

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NOWA

RZECZPOSPOLITA

Pełna tabela loterii — wszystkie ciągnięcia dnia bieżącego
patrz strona IV

Od „Robotnika” do „Czasu”

Wachlarz przedwyborczy prasy Po uchwałach NKW Str. Ludowego

Uchwała NKW Str. Ludowego precyzująca stanowisko największego stronnictwa politycznego w kraju wobec zagadnienia wyborów — zapoczątkowała ożywioną dyskusję prasową, ogniskującą się na razie wokół pytania: czy stronnictwa niezależne wezmą w obecnej sytuacji udział w wyborach i na jakich ewentualnie warunkach?

Wyropańska ustawa

W „Kurierze Warszawskim” pisze p. St. St.:
„Ustawy wyborcze pomysłu p. prof. Kozłowskiego mają w sobie właściwe tego twórczości znamie do skłonności na odwrót. Gdy zadaniem takich ustaw jest stworzenie społeczeństwu najszerzego dostępu do wyrażania swej woli w wyborach, te ustawy pozostawiały mu li tylko możliwość głosowania na wyznaczonych poza jakimkolwiek jego wpływem kandydatów.
Dlatego, w rozprawie sejmowej przed trzema z górą laty, pozwoli-

tem sobie te przedziwne wsteczne ustawy nazwać wykopaliskowymi, od dając w ten sposób ułkon niewczes-

nie tu zastosowanej naukowej dziedzinie badań p. prof. Kozłowskiemu”.

Gdyby...

„Dużo się mówi obecnie o tym, czy stronnictwa będą brały udział w wy-

borach czy nie. Trzeba tu wprowadzić trochę jasności w pojęciach. Branie udziału w wyborach polega na możliwości przedstawienia wyborcom swych kandydatów i następnie na głosowaniu.

Oddajmy tę sprawiedliwość p. prof. Kozłowskiemu, że jego ustawa wyborcza, przy takich samorządach, jakie rodziły się za jego czasów, nie daje stronnictwom ani żądza możliwości zgłoszenia i przedstawienia wyborcom własnych kandydatów, czyli jest swoiście doskonała.

Ale mogłoby się tak zdarzyć, że same owe zgromadzenia okręgowe, licząc się z potrzebami chwili i znakami czasu, przedstawiałyby kandydatów wszystkich wielkich ugrupowań.

Gdyby takie zjawisko ziściło się nie okruczowo i z rzadka, lecz w pełni i wszędzie, stronnictwa miałyby własnych kandydatów i oczywiście (Dokończenie na str. 2-iej).

Mussolini wierzy w pokojową likwidację konfliktu Kto w Sudetach pragnie „Anschlussu” z III Rzeszą? Posłowie czeski i niemiecki opuścili Berlin i Pragę

(Specjalna obsługa telefoniczna „Nowej Rzeczypospolitej”)

GENEWA, 19.9. Wyniki konferencji londyńskiej nie są do tej chwili znane. Podobnie będą one utrzymane w tajemnicy aż do drugiego spotkania Chamberlaina z Hitlerem. Jedyną wiadomością pozytywną to uzgodnienie poglądów Paryża z Pragę. W Genewie panuje przekonanie, że Chamberlain udzieli Czechosłowacji gwarancji angielskiej na wypadek napaści wzajemian za zgodę na plebiscyt.

W ostatniej chwili doszły tutaj wiadomości, według których poważna część ludności

niemiecko - sudeckiej przeciwna jest przyłączeniu jej do Rzeszy. Deklaracje lojalności wciąż napływają do Pragi m. in. podobną deklarację złożył hr. Kin sky w imieniu arystokracji czeskiej. Zwolennikami „Anschlussu” sudeckiego — według ostatnich zapewnień Pragi — są jedynie młodzieńcy w wieku od 18 do 25 lat.

Mowa Mussoliniego, wygłoszona w Trieście uderza umiarowaniem. W sprawie czechosłowackiej Mussolini wypowiedział się za plebiscytem, który winien być również zastosowany do wszystkich mniejszości narodowych. I chociaż Il Duce dodał, że na wypadek wojny miejsce Włoch jest z góry wyznaczone (nie powiedział po której stronie), to jednak zaznaczył równocześnie, że kierują się one duchem więcej, niż włoskim, gdyż: europejskim. Wyraził równocześnie przekonanie, że spór czesko - niemiecki będzie dzięki Chamberlainowi(!) załatwiony pokojowo.

Jest to mowa pod wielu względami znamienna.

Dodajmy na zakończenie, że poseł niemiecki w Pradze opuścił w sobotę Pragę, tak samo jak poseł czeski w Berlinie Mastny opuścił Berlin.

Chamberlain w rozmowie z ministrami francuskimi oświadczył, że Hitler jest bezwzględnie zdecydowany uciec się do siły w razie odmowy Czechosłowacji ustąpienia Niemcom te

rytoriów zamieszkałych przez zwartą większość niemiecką; co do innych terytoriów, żąda plebiscytu.

Premier Hodža wygłosił dziś mowę radiową, w której z całą stanowczością odrzucił myśl o plebiscycie.

Na Węgrzech akcja na rzecz separatyzmu Węgrów czechosłowackich przybiera rozmiary żywiołowe. (A.)

Demarche Polski w Paryżu i Londynie

PARYŻ, 19.9. „Le Jour” donosi, że rząd polski podjął w ciągu dnia sobotniego demarche w Paryżu i Londynie aby przypomnieć, że Polska zainteresowana jest bezpośrednio w proble-

mie czechosłowackim i że każda koncesja przyznana Niemcom sudeckim powinna być zastosowana również do mniejszości polskiej na Śląsku Cieszyńskim.

Odezwa Związku Polaków w Czechosłowacji

MORAWSKA OSTRAWA — 19.9. Prezydium Zw. Polaków opublikowało następującą odezwę do ludności polskiej na Śląsku za Olzą:
Rodacy!

W chwili brzemiennej w wypadki, zwracamy się z wezwaniem do ludu polskiego, aby z wiarą patrzył w przyszłość. Każda walka przechodzi różne fazy. Zwycięża tylko ten kto wierzy we własne siły, w służ-

ność sprawy, o którą walczy i wytrwa do końca.

Kierownictwo waszego związku czuwa i uczyni wszystko, aby sprawa polskiego ludu na naszym Śląsku została rozwiązana.

Rodacy. Dotychczas darzyliście Związek Polaków swym zaufaniem, wiarą w jego wielką misję. Pozostańcie mu nadal wierni i jako karne społeczeństwo, stosujcie się do jego wskazówek, w imię naszego wspólnego dobra i lepszej przyszłości.

Proces Doboszyńskiego rozpoczął się we Lwowie

Dziś dnia 19 bm. rozpoczął się w sądzie okręgowym we Lwowie proces inż. Doboszyńskiego, kilkakrotnie dotąd odraczany.

Inż. Doboszyńskiego sprowadzono na rozprawę z więzienia, gdzie przebywa jak wiadomo od przeszło 2 lat. W charakterze świadków zeznawać będzie 12 osób.

Verdun

dyplomacji francuskiej

(1) Ostatnie wiadomości, jakie nadeszły z Francji, dowodzą, że w opinii tamtejszej, która do ostatnich jeszcze dni oceniała na ogół dość jednolicie sprawę zataragu między Trzecią Rzeszą a Czechosłowacją dokonał się bardzo znamienny rozłam. Zarysowały się dwa kierunki.

Pierwszy jest zdania, że obowiązkami wielkich mocarstw jest ratowanie pokoju za wszelką cenę, a więc chociażby kosztem znacznych ustępstw terytorialnych ze strony Czechosłowacji i zasadniczej przebudowy jej struktury państwowej w okrojonych granicach. Drugi wyznaje ten pogląd, iż dalszy wzrost siły Trzeciej Rzeszy, który da jej zdecydowaną przewagę w środkowej Europie, godzi bezpośrednio w interesy Francji, jako wielkiego mocarstwa i, że w tych warunkach, Francja pod groźbą utraty swego prestiżu państwowego, musi ściśle wypełnić obowiązki, jakie na nią spadają z tytułu sojuszu z Czechosłowacją. Najczęściej powtarzanym przy motywowaniu tego drugiego stanowiska argumentem jest motyw historyczny, że po Sadowie (1866) przyszedł w cztery lata później... Sedan.

O ile można się zorientować z głosów prasy, to pogląd pierwszy podzielany jest na prawicy przez żywioły zbliżone do faszyzmu, a

w rządzącej partii radykalnej wyowiada się za nim grupa stojąca koło pisma „Republique”. Do poglądu tego zdają się skłaniać... socjaliści, jakby należało wnieść z artykułu b. premiera Bluma. Wypowiada się za nim również szef centrowego zjednoczenia demokratycznego, b. premier Flandin. Wachlarz nazwisk i orientacji, jak widać bardzo różnorodny i szeroki!

Nie mniejszy jest on i po drugiej stronie. Obok monarchistycznej i antyniemieckiej „Action Francaise” widzimy tu sztandarowego polityka katolicko - narodowego posła de Kerillis z „L’Epoque”, chrześcijańsko - demokratyczną „L’Aube” i komunistyczną „Humanite”. Najostrzejszą kampanię na rzecz tego poglądu prowadzi de Kerillis, który obecnie chwilę określił jako Verdun dyplomacji francuskiej.

Tak jest w prasie. W parlamencie do procechosłowackiego stanowiska mogą się jeszcze przyłączyć zwolennicy prawicowej federacji republikańskiej i znaczna część posłów centrowych. W tych warunkach obie grupy wypowiedzą się za przyspieszeniem obrad parlamentu. Wszystko przemawia jednak za tym, że wypadki potoczą się znacznie szybciej...

Małopolski zjazd ludowców stwierdza że uchwały krakowskie obowiązują członków Zjazd wypowiada się przeciw wyborom

Pod powyższym tytułem czy tamy w „Robotniku”:

„W obecności 600 delegatów odbył się dn. 18 bm. w Rzeszowie zjazd Stronnictwa Ludowego z Małopolski i Śląska. Obrady zagał wiceprezes Witek, po czym przemawiał, powitany huczynymi oklaskami przez

Gruska, omawiając aktualne sprawy polityczne. Po referatach i sprawozdaniu rozwinęła się długa dyskusja, w której głos zabierało kilkudziesięciu delegatom.

Wyników i przebiegu dyskusji podać nie możemy.

